

ศิลปินแห่งชาติ

นายวุฒิชัย เสาวโกมุท รองผู้ว่าราชการจังหวัดน่าน เปิดเผยว่า กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบในการเผยแพร่สนับสนุนกิจกรรมทางด้านศิลปวัฒนธรรม ได้ดำเนินการโครงการเปิดบ้านศิลปินแห่งชาติ ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม และแหล่งสั่งสมองค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของศิลปินแห่งชาติ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมให้ผู้สนใจเข้าชมและศึกษาผลงานของศิลปินแห่งชาติ ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้คนในชุมชนท้องถิ่นและสังคม เห็นความสำคัญในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชาติ ส่งผลให้เกิดการหวงแหน ปกป้อง และสืบสานมรดกอันล้ำค่าของชาติสืบไป ซึ่งจังหวัดน่าน กำหนดเปิดบ้านศิลปินแห่งชาติ นายบุญช่วย หิรัญวิทย์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาประณีตศิลป์ ประจำปี 2557 ในวันที่จันทร์ที่ 4 เมษายน 2559 เริ่มเวลา 15.00 น. เป็นต้นไป ณ บ้าน นายบุญช่วย หิรัญวิทย์ เลขที่ 37/1 บ้านประตูป่อง ถนนเปรมประชาราษฎร์ ตำบลในเวียง อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน โดยมี นางพิมพ์วิวี วัฒนวรังกูร อธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม เป็นประธานในพิธีเปิดงาน ภายในงานจัดให้มีนิทรรศการประวัติ และผลงานของนายบุญช่วย หิรัญวิทย์ ศิลปินแห่งชาติ ประจำปี 2557 การแสดงขับซอ การบรรเลงสะล้อ ซอ พิณ การแสดงฟ้อนให้ว้าเจ้าฟ้าันรริรพัฒนา การแสดงฟ้อนล่องน่าน ของนักเรียนโรงเรียนสา การแสดงตลกกลองสะบัดชัย และการแสดงอื่นๆ อีกมากมาย สำหรับประวัติ นายบุญช่วย หิรัญวิทย์ ศิลปินแห่งชาติ ด้านประณีตศิลป์ เกิดเมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2476 อายุ 83 ปี เป็นชาวจังหวัดน่าน จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาล 3 ปัจจุบันคือ โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร (เทศบาลบ้านพระนคร) ได้ฝึกหัดการทำเครื่องเงินจากครูช่างโบราณหลายคนในหมู่บ้านประตูป่องจนสามารถประกอบอาชีพได้ มีความสามารถในการอนุรักษ์เครื่องเงินลายพื้นถิ่น และยังคิดลายที่เป็นเอกลักษณ์ของตัวเองได้ คือ ลายดอกกระถิน จนเป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลายในการมีฝีมือด้านการทำเครื่องเงิน และพัฒนารูปแบบเครื่องเงินในอีกหลายรูปแบบจนมีชื่อเสียงในด้านการทำเครื่องเงินที่สวยงาม และสร้างสรรค์ผลงานอย่างต่อเนื่อง จนได้รับรางวัลประกาศเกียรติคุณถึง 25 รางวัล และเข้ารับพระราชทานของที่ระลึกจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นอกจากนี้ นายบุญช่วย ยังเป็นครูถ่ายทอดความรู้ให้แก่เด็กและเยาวชนที่สนใจในงานเครื่องเงินมาอย่างต่อเนื่อง นับได้ว่าเป็นบุคคลที่สมควรได้การยกย่องเชิดชูเกียรติให้เป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ประณีตศิลป์) ประจำปี พ.ศ.2557

เอนก ธรรมใจ/น่าน

บุญช่วย หิรัญวิทย์ ช่างเงินคนแรก ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะ

เปิดบ้านช่างเงินนครน่าน บุญช่วย หิรัญวิทย์

‘น ครน่าน’ ถือได้ว่าเป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีจุดเด่นและเสน่ห์อันน่าหลงใหล ในการมาท่องเที่ยว จ.น่านครั้งนี้มีจุดหมายปลายทางที่อยากแนะนำให้ทุกคนได้รู้จักเมืองน่านเพิ่มขึ้น จากแต่เดิมที่หลายคนอาจจะคุ้นเคยกับวัดพระธาตุแช่แห้ง วัดภูมินทร์ ที่มีภาพเขียนจิตรกรรมกระซิบรักบันลือโลก บ่อเกลือโบราณ แต่เมืองน่านยังมีเครื่องเงิน หัตถกรรมล้ำค่า ภูมิปัญญาชาวน่าน ปัจจุบันมีแหล่งเรียนรู้เพื่อศึกษาเรื่องราวเครื่องเงินนครน่าน เป็นบ้านของ พ่อครูบุญช่วย หิรัญวิทย์ ช่างฝีมือแกะสลักเครื่องเงินคนแรกที่ได้รับ

ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะ (ประณีตศิลป์) ซึ่งปีนี้กรมส่งเสริมวัฒนธรรม (สวธ.) ได้เปิดเป็นบ้านหลังที่ 21 ในโครงการเปิดบ้านศิลปินแห่งชาติและผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม

บ้านหลังนี้ตั้งอยู่เลขที่ 37/1 ถ.ใจผาสุข ต.ในเวียง อ.เมือง จ.น่าน แบ่งออกเป็นพื้นที่เป็นที่อยู่อาศัยของเจ้าของบ้านกับส่วนหน้าที่จัดเป็นพื้นที่เรียนรู้ มีอุปกรณ์และเครื่องมือของช่างเงินโบราณสามารถใช้ทำเครื่องเงิน รวมทั้งให้ผู้สนใจฝึกหัดทำชิ้นเงิน ทั้งยังเป็นร้านจำหน่ายเครื่องเงินโบราณที่

งดงามอีกด้วย

ฉวีรัตน์ เกษตร
สุนทร ผู้ช่วยรัฐมนตรี
ประจำกระทรวงวัฒนธรรม
ประธานพิธีเปิดบ้านศิลปิน
แห่งชาติครั้งนี้ กล่าวว่า
ใครมาเที่ยวเมืองน่านไม่
ควรพลาดที่จะมาบ้านของ
ศิลปินแห่งชาติ บุญช่วย
ท่านเป็นช่างฝีมือผู้อนุรักษ์
เครื่องเงิน ภูมิปัญญาของ
ท้องถิ่น เครื่องเงินโบราณมี
ลวดลายเป็นเอกลักษณ์ควร
ค่าแก่การอนุรักษ์และให้เด็ก
เยาวชนรุ่นหลังได้เรียนรู้ ถ้า
มีแว่สามารถเป็นช่างเงินได้
ทาง สวธ.จะสนับสนุนต่อย
อด ตอนนี้บ้านศิลปินแห่ง
ชาติพร้อมเป็นแหล่งเรียนรู้
สืบสานภูมิปัญญาเครื่องเงิน
โบราณ

“เครื่องเงินเหล่านี้
นี้เป็นงานฝีมือมากกับ
ภูมิปัญญา กว่าจะได้ชิ้น
เงิน พานเงิน ต้องใช้ความ
วิริยะอุตสาหะ แต่ละชิ้นถือ
เป็นหนึ่งในเดียวของโลกที่
ศิลปินทำ นอกจากยกย่อง
ครูช่างโบราณ เชื่อเชิญท่าน
ถ่ายทอดวิชาความรู้แล้ว
ยังขึ้นทะเบียนเป็นมรดก
ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
ด้วย” ผู้ช่วย รมว.วธ.กล่าว

ความวิจิตรงดงาม
ของเครื่องเงินนครน่าน
ทำให้ คุณหญิงปัทมา ลี
สวัสดิ์ตระกูล ประธาน
กรรมการกองทุนส่งเสริม
งานวัฒนธรรม ที่ไปร่วม
แสดงความยินดีวันเปิดบ้าน
ไม่พลาดการซื้อเครื่องเงิน
สวยๆ ใส

คุณหญิงปัทมากล่าว
ว่า บ้านครูบุญช่วยเป็น
แหล่งสั่งสมองค์ความรู้
และสืบสานการทำเครื่อง

ผลิตภัณฑ์เครื่องเงินประณีตสวยงาม

เรียนรู้หัตถกรรมล้ำค่า ภูมิปัญญาชาวน่านที่บ้านศิลปินแห่งชาติ

ชิ้นเงินลายกระถิน งดงามเครื่องเงินนครน่าน

ฉวีรัตน์ เกษตรสุนทร และคุณหญิงปัทมา ลีสวัสดิ์ตระกูล ชื่นชมผลิตภัณฑ์เครื่องเงินโบราณ

ทินกร หิริญวีย์ หลานช่างเงินสืบสานวิชาความรู้เครื่องเงิน

เงินแบบดั้งเดิม ที่นี้เหมาะแก่การเผยแพร่การทำเครื่องเงินให้กับชาวน่านและนักท่องเที่ยวต่างชาติ กองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรมสนับสนุนโครงการเปิดบ้านตลอด 10 ปี หลังจาก จ.น่าน เตรียมจะเปิดอีก 2 แห่งคือ บ้านนรงค์ จันทรพุม สาขาศิลปะการแสดง (หนังตะลุง) จ.ตรัง และบ้านช่าง มูล

พินิจ สาขาทัศนศิลป์ (จิตรกรรม) กรุงเทพฯ นอกจากนี้ เดือนพ.ค.จะจัดงานใหญ่ 3 ทศวรรษ ยัครศิลป์และศิลป์แห่งชาติ ในโอกาสครบ 30 ปี กองทุนฯ และขอเชิญชวนบริจาคเงินสมทบกองทุนฯ ลดหย่อนภาษีได้

ในวันเปิด

บ้าน ครูบุญช่วยวัย 82 ปี ไม่ได้โชวีตเงิน แกะสลักลวดลาย แต่ต้อนรับผู้มาเยือนด้วยรอยยิ้มสดใส ช่างเงินคนแรกของน่านเล่าว่า บ้านหลังนี้ สมเด็จพระเทพฯ เสด็จฯ ทรงเยี่ยมเมื่อปี 2544 รับสั่งไม่อนุรักษไว้จะสูญหาย ให้สอนการทำเครื่องเงินแก่คนในหมู่บ้าน เกิดเป็นศูนย์การเรียนรู้เครื่องเงินน่าน ก่อนจะไปสอนวิชาความรู้ให้ชาวเขาในโครงการพระราชดำรินพื้นที่ อ.ปัว จ.น่าน

“ถ้าขยันหมั่นเพียร อดทนฝึกฝน 6 เดือน ก็สามารถเป็นอาชีพได้ เป็นงานละเอียด ใช้เวลาทำหลายวันถึงจะได้ 1 ชิ้น ช่างเงินโบราณปัจจุบันเหลือไม่กี่คน ส่วนลวดลายเครื่องเงินก็สืบทอดจากผู้เฒ่าผู้แก่ มีลายกระถิน ลายเทพพนม ลาย 12 ราศี ลายพญานาค แล้วก็มีที่คิดลายดอกลีกล้วย ใหม่ๆ เช่น ลายดอกไม้นก ลายดอกพิกุล เป็นเอกลักษณ์ จ.น่าน ตนเองจะสนองพระราชดำริรักษาภูมิปัญญาเครื่องเงินจนกว่าจะหมดลมหายใจ” ครูบุญช่วย ศิลปินแห่งชาติ กล่าว และบอกทุกปีครอบครัวจะนำเครื่องเงินที่ได้จัดทำขึ้นเป็นพิเศษ น้อมเกล้าฯ ถวายแด่พ่อหลวงและเจ้าฟ้าหญิงองค์นี้ เสมอด้วยรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณ.